

**PARLAMENTARNI ODBOR EVROPSKE UNIJE I CRNE GORE
ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE**

Šesti sastanak

29-30. april 2013. godine

Podgorica

DEKLARACIJA i PREPORUKE

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore održao je šesti sastanak 29. i 30. aprila 2013. godine u Podgorici, pod zajedničkim predšedavanjem g. Ranka Krivokapića, predšednika Skupštine Crne Gore, predšedavajućeg delegaciji Skupštine Crne Gore i g. Eduarda Kukana, predšedavajućeg delegaciji Evropskog parlamenta.

Na sastanku su razmijenjena mišljenja:

- g. Igora LUKŠIĆA - potpredšednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija, u ime Vlade Crne Gore
- Nj. E. Kevina DAVLINGA, ambasadora Republike Irske, u ime Predšedavanja Savjetu Evropske unije
- g. Dirka LANGEA, šefa Odjeljenja za Hrvatsku i Crnu Goru, u ime Evropske komisije

Odbor se bavio sljedećim temama:

- Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, uključujući jačanje uloge Skupštine Crne Gore u tom procesu;
- Medijski sektor – pravni okvir i najnovija kretanja;
- Nedavni izbori – naučene lekcije;
- Evropska unija, Euro-zona i Crna Gora – kretanja nakon finansijske krize.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje u skladu sa članom 3 Poslovnika i članom 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore, uputio je sljedeću Deklaraciju i preporuke Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u Crnoj Gori i Evropskoj uniji:

1. Pozdravlja profesionalno i efikasno sprovođenje predsjedničkih izbora; poziva, u skladu sa nalazima međunarodnih posmatrača izbora, na dalje poboljšanje izbornog ambijenta, uključujući potrebu za povećanjem povjerenja u javne institucije i pravosuđe, kako bi se osigurao izborni proces bez zloupotreba državnih resursa i odgovorilo na interesovanje javnosti kada je u pitanju tačnost biračkih spiskova;
2. Izražava zabrinutost zbog nedovoljnog stepena povjerenja u izborni proces i poziva Skupštinu da otvori diskusiju o svim aspektima ukupnog izbornog procesa, posebno u kontekstu prigovora i sumnji koje je uputila opozicija, a koje se odnose na nedavno okončane predsjedničke izbore.
3. Poziva pravosudne organe, prije svih državno tužilaštvo da hitno i u najkraćem roku do kraja istraži aferu „Snimak“, i procesuiru aktere afere ukoliko se dokaže da za tako nešto postoji pravni osnov, i da o konkretnim rezultatima istrage obavijesti crnogorsku javnost. Takođe, apeluje i poziva crnogorske političke partije i njihove članove da podrže takav proces, da ga politički ne opstruiraju i na taj način daju svoj doprinos jačanju političkog integriteta i osnaživanju demokratskih kapaciteta crnogorskog društva; naglašava da je proces demokratizacije dio kriterijuma iz Kopenhagena, koji predstavljaju osnovu za stremljenje Crne Gore ka članstvu u EU; u tom kontekstu, pozdravlja jačanje nadzorne uloge Skupštine i ohrabruje je da sprovede inicijativu i izvrši parlamentarnu istragu slučaja afere "Snimak";
4. Pozdravlja dobar tok pristupnih pregovora, koji takođe predstavlja pozitivan signal ostalim zemljama regiona; pohvaljuje Crnu Goru za održavanje dobrih bilateralnih odnosa sa svim susjednim državama; konstatuje da pitanje razgraničenja sa gotovo svim susjednim zemljama još nije završeno; ohrabruje Vladu da ovo pitanje riješi uz bilateralnu saradnju i na način koji će značiti dodatno jačanje saradnje država u regionu.
5. Ohrabruje organe vlasti u Podgorici da nastave sa procesima reformi; pozdravlja uključenje nevladinih organizacija u radne grupe koje se bave pristupnim pregovorima kako bi se osigurali odgovornost i transparentnost procesa pristupanja;
6. Poziva sve političke subjekte u Parlamentu Crne Gore da bez odlaganja nastave sa procesom Ustavnih reformi, podrže njihove izmjene, naročito one koji se odnose na izbor državnog tužioca, u skladu sa preporukama Venecijanske komisije; pozdravlja mjere za unapređenje efikasnosti pravosuđa, uključujući smanjenje broja neriješenih predmeta, ali i dalje izražava zabrinutost zbog dužine trajanja sudskih postupaka i loše infrastrukture u mnogim sudovima; izražavajući zabrinutost zbog nedavnih dešavanja u vezi sa ključnim slučajeva korupcije i organizovanog kriminala, poziva organe vlasti na uvođenje jasnih kriterija za unapređenje i stručno ocjenjivanje sudija i tužilaca, kao i jačanje načela odgovornosti u pravosuđu; izražava zabrinutost zbog sumnji u slučajevima političke korupcije na lokalnom nivou.
7. Izražava žaljenje zbog činjenice da korupcija ostaje rasprostranjena; ohrabruje Vladu da na konzistentan način sprovodi antikoruptivne mjere, uključujući preporuke GRECO-a i mjere u vezi sa konfliktom interesa kao što je transparentnost u finansiranju političkih partija i izbornih kampanja; smatra od ključnog značaja praćenje ostvarivanja konkretnih rezultata u pogledu vođenja istraga i donošenja presuda u slučajevima korupcije na visokom nivou,

uključujući ponovnu procjenu slučajeva kontroverznih privatizacija i normativnu reformu u cilju obezbjeđivanja nezastarijevanja krivičnih djela iz oblasti privatizacije; pozdravlja odluku Skupštine da uspostavi Odbor za antikorupciju kao stalno radno tijelo Skupštine kojim predšedava poslanik parlamentarne manjine;

8. Naglašava izuzetnu važnost obezbjeđivanja nezavisnosti i profesionalnosti svih regulatornih tijela, kao što je Komisija za hartije of vrijednosti, koja će imati ključnu ulogu u borbi protiv korupcije kao i nastojanja da se obezbijedi siguran i predvidiv poslovni ambijent;
9. Poziva Vladu da učvrsti pravni okvir i ojača kapacitete organa za sprovođenje zakona u borbi protiv organizovanog kriminala; poziva na vođenje efikasne istrage i gonjenja; naglašava potrebu jačanja međuinstitucionalne saradnje; pozdravlja spremnost Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde na osnivanje novih institucija u cilju borbe protiv organizovanog kriminala;
10. Poziva vlasti da obezbijede i promovišu medijski pluralizam i slobodu izražavanja; podseća na važnost podsticanja odgovornih medija i uređivačke nezavisnosti i profesionalnosti svih medija, sa posebnim naglaskom na javni servis RTCG i dnevni list Pobjeda koji se finansiraju iz državnog budžeta; ukazuje na potrebu veće zastupljenosti manjinskih programskih sadržaja na Javnom servisu RTCG; smatra bitnim da se adekvatno vodi istraga i gonjenje za sve prijetnje i napade na novinare, pošto dosadašnji naponi još uvijek nijesu rezultirali donošenjem konačnih presuda; naglašava da prijavljeni slučajevi zastrašivanja i fizičkog nasilja nad novinarima, moraju biti u potpunosti istraženi i procesuirani; poziva Vladu da se aktivno uključi u kreiranje društvenog ambijenta u kome će se afirmisati slobodno novinarstvo, a novinarima omogućiti da, bez straha i pritiska, neometano obavljaju svoju djelatnost, uz poštovanje etičkih standarda; poziva da se izvrši svojinska i upravljačka transformacija pravnih lica koja obavljaju novinsko-izdavačku djelatnost čiji je osnivač Crna Gora prema odredbama Zakona o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji;
11. Imajući u vidu da je nasilje nad ženama i dalje rasprostranjena pojava u društvu, ohrabruje vlasti da ulože dodatne napore za sprovođenje zakonodavnog okvira kao i podizanje svijesti o ovom pitanju, sa posebnim naglaskom na hitno donošenje podzakonskih akata, kao i potrebu kontinuirane edukacije i senzibilisanja profesionalnog kadra o problemima nasilja u porodici i potrebi zaštite žrtava nasilja u porodici sa pravnog, obrazovnog, zdravstvenog, psihološkog, socijalnog i ekonomskog aspekta;
12. Poziva Vladu da nastavi sa reformama i poboljšanjem zakonodavnog okvira za položaj svih manjinskih zajednica i uložiti dodatne napore u eliminisanje svih vidova diskriminacije;
13. Ohrabruje vlasti da preduzmu dalje zakonodavne i implementacione mjere radi usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Unije u oblasti životne sredine; ističe potrebu fokusiranja na održivu proizvodnju električne energije, održivo upravljanje otpadom i vodoprivredu zasnovanu na metodi „bazena sa vodom“ i usklađivanje potreba ekonomskog razvoja sa potrebom očuvanja životne sredine; podseća na važnost ispunjavanja obaveza koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridružavanju, a odnose se na državnu pomoć uključujući i onemogućavanje subvencija za isporučenu električnu energiju privrednim subjektima; pozdravlja izvjestan napredak u oblasti obnovljivih izvora energije i

poziva na preduzimanje daljih mjera za poboljšanje energetske efikasnosti i podsticanje održivih saobraćajnih sistema (npr. željeznice) u Crnoj Gori kao i prekograničnog saobraćaja;

14. Poziva Parlament i Vladu da ulože dodatne napore u cilju efikasnijeg praćenja implementacije preporuka i zaključaka POSP-a.
15. Ukazuje da brz rast javnog duga i deficita budžeta ugrožava javne finansije Crne Gore; imajući u vidu da postojeći visoki nivo sive ekonomije i fiskalne nediscipline značajno umanjuje poreske prihode, potrebno je sprovesti efikasne i djelotvorne mjere za naplatu postojećeg poreskog duga, uz sprovođenje efikasne reforme postojećeg poreskog sistema.